

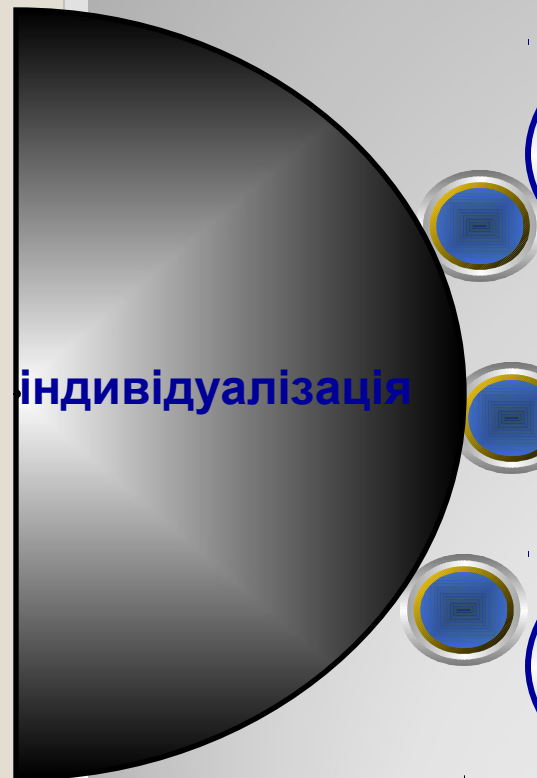
Індивідуальна програма розвитку

**І.В. Луценко,
науковий співробітник
Інституту спеціальної педагогіки
НАПН України**

Умови запровадження інклюзивного навчання

- Створення позитивної атмосфери
- Командний підхід
- Індивідуалізація навчального процесу
- Адаптація та модифікація
- Підготовка педагогів
- Ефективне залучення членів родини

Індивідуалізація навчання

Індивідуально орієнтована допомога учню в задоволенні власних потреб та інтересів

Створення умов для реалізації учня

Підтримка учня в самореалізації

ІТР

**Індивідуальне
планування**

Індивідуалізація навчання

Основна мета:

визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання/розвитку дитини з особливими освітніми потребами

Індивідуальна програма розвитку

- розробляється групою фахівців (заступником директора з навчально-виховної роботи, вчителями, асистентами вчителя, психологом, учителем-дефектологом та іншими) із обов'язковим залученням батьків або осіб, які їх замінюють, з метою визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання дитини з особливими освітніми потребами.

- **Індивідуальна програма розвитку** розробляється на один рік.
Двічі на рік (за потребою частіше) переглядається з метою її коригування.
Зокрема, коли в дитини виникають труднощі в засвоєнні визначеного змісту навчального матеріалу або вони виявляються занадто легкими, виникає необхідність перейти до наступного рівня складності виконання завдань.

Участь кожного

Батьки – надають інформацію про стан здоров'я, розвиток, інтереси, особливості поведінки дитини

Фахівці – визначають особливості розвитку тих чи інших процесів, функцій

Педагоги – визначають наявний рівень знань та вмінь, співставляють можливості дитини з вимогами програми, ураховують особливості поведінки, забезпечують спілкувані ровесниками та дорослими

Адміністрація – адміністративна організація підтримки
(розклад, додаткові фахівці)

Індивідуальна програма розвитку

Загальна інформація про дитину
Поточний рівень знань та вмінь
Адаптації і модифікації
Спеціальні послуги

Індивідуальний навчальний план

Індивідуальна навчальна програма

- **наказ** Міністерства освіти і науки України від 28.01.2014 №80 «Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа)»
- **лист** Міністерства освіти і науки «Про навчальні плани та програми спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів на 2014/2015 навчальний рік» від 25.06.2014 №1/9-335.

- **лист** Міністерства освіти і науки від 28.08.2014 №1/9-430 «До листів Міністерства освіти і науки України від 25.06.2014 № 1/9-335 та від 13.08.2014 № 1/9-413»

можливість перерозподілу між освітніми галузями до 15 відсотків навчального часу, визначеного інваріантною частиною Базового навчального плану

Інваріантна складова обов'язково передбачає години для корекційно-розвиткової роботи, які не входять у гранично допустиме навантаження.

- Методичні рекомендації про організацію навчально-виховного процесу учнів з розумовою відсталістю та затримкою психічного розвитку (лист Міністерства освіти і науки України від 13.08.2014 №0/9-413)

Індивідуальна програма розвитку містить такі розділи:

- 1. Загальна інформація про дитину:** ім'я та прізвище, вік, телефони батьків, адреса, проблема розвитку (інформація про особливі освітні потреби), дата зарахування дитини до школи та строк, на який складається програма.
- 2. Наявний рівень знань і вмінь.** Група фахівців вивчає можливості та потреби дитини, фіксує результати вивчення:
 - її вміння, сильні якості та труднощі, стиль навчання, у чому їй потрібна допомога;
 - інформація щодо впливу порушень розвитку дитини на її здатність до навчання (відомості надає психолого-медико-педагогічна консультація).

Індивідуальна програма розвитку містить такі розділи:

3. Спеціальні та додаткові освітні послуги.

В індивідуальній програмі розвитку фіксується розклад занять із відповідними фахівцями (логопедом, фізіотерапевтом, психологом та іншими спеціалістами), вказується кількість і тривалість таких занять з дитиною.

4. Адаптації/модифікації. При складанні індивідуальної програми розвитку необхідно проаналізувати, які адаптації та модифікації слід розробити для облаштування середовища, застосування належних навчальних методів, матеріалів, обладнання, урахування сенсорних та інших потреб дитини.

Адаптації та модифікації навчальних завдань

- *Адаптація* – змінює характер навчання, не змінюючи змісту, понятійної сутності навчального матеріалу.

Адаптація – зміна умов виконання завдання.

- *Модифікація* – змінює характер навчання, змінюючи зміст, понятійну сутність навчального матеріалу.

Модифікація – зміна інструкції виконання завдання, що передбачає зміну очікуваного результату.

Адаптації:

- пристосування середовища (збільшення інтенсивності освітлення в класних кімнатах, де є діти з порушеннями зору; зменшення рівня шуму в класі, де навчається слабочуюча дитина, забезпечення її слуховим апаратом);
- адаптація навчальних підходів (використання навчальних завдань різного рівня складності; збільшення часу на виконання, зміна темпу занять, чергування видів діяльності);
- адаптація матеріалів (адаптація навчальних посібників, наочних та інших матеріалів; використання друкованих текстів із різним розміром шрифтів, картки-підказки тощо).

- **Індивідуальний навчальний план** визначає перелік навчальних предметів, послідовність їх вивчення, кількість годин, що відводяться на вивчення кожного предмета за роками навчання, та тижневу кількість годин.
- **Індивідуальна навчальна програма** дитини з особливими освітніми потребами в класі з інклюзивним навчанням розробляється на основі типових навчальних програм загальноосвітніх навчальних закладів, у тому числі спеціальних, із відповідною їх адаптацією.
- Навчальна програма визначає зміст, систему знань, навичок і вмінь, які мають опанувати учні в навчальному процесі з кожного предмета, а також зміст розділів і тем.

План роботи над ІПР

- 1. Установча зустріч** членів команди (визначення оптимального складу команди, план проведення комплексного оцінювання сильних сторін та потреб дитини (збір комплексної інформації про дитину).

Комплексне вивчення

команда фахівців вивчає наявний рівень знань і вмінь учня, можливості та потреби, фіксує результати вивчення:

уміння, сильні якості та труднощі, стиль навчання (візуальний, кінестетичний, багатосенсорний та інші, особливо якщо один зі стилів домінує), у чому потрібна допомога;

інформація щодо впливу порушень розвитку дитини на її здатність до навчання (відомості надані психолого-медико-педагогічною консультацією).

освітні галузі, у яких учень потребує допомоги;

аспекти соціального/емоційного розвитку, в яких учень потребує допомоги.

План роботи над ІПР

2. Оцінювання рівня психофізичного розвитку дитини; визначення поточного рівня знань та вмінь різними спеціалістами як основи для подальшої організації навчання.

Питання, які слід розглянути

- 📞 У яких сферах розвитку необхідно надати допомогу?
- 📞 Скільки часу на тиждень триватимуть заняття з фахівцями або додаткові заняття?
- 📞 Які зміни в розкладі мають відбутися?
- 📞 Які заходи будуть запропоновані для встановлення співпраці з іншими учнями?
- 📞 У яких заходах, крім навчальних, дитина братиме участь?

Питання, які слід розглянути

- ☎ Чи потрібен дитині супровід для навчання в школі?
- ☎ Які адаптації середовища, технічного забезпечення необхідно здійснити?
- ☎ Яких фахівців необхідно залучити?
- ☎ Якою є поведінка дитини, яких змін вона потребує для покращення процесу навчання?
- ☎ Який теперішній рівень досягнень дитини?
- ☎ З удосконалення/розвитку яких навичок необхідно розпочати?

Яку інформацію мають отримати батьки

- чому дитина потребує розроблення індивідуалізованої програми розвитку;
- хто надаватиме освітні та спеціальні послуги;
- тривалість послуг;
- методи та періодичність оцінювання;
- періодичність перегляду ІПР та надання інформації про хід його виконання.

План роботи над ІПР

3. **Визначення цілей та завдань.
Створення індивідуального плану
розвитку.**

Цілі і завдання

Цілі – це твердження щодо бажаного результату. Вони можуть стосуватися знань, умінь, поведінки тощо і мають бути чітко сформульовані, висловлені через позитивні твердження та бути зрозумілими всім, хто їх читає.

Завдання – необхідні проміжні кроки на шляху до окресленої цілі.

Формування цілей

Критерії SMART

- S- конкретність** (чіткість формулювання)
- M- вимірюваність** (оцінка прогресу)
- A- досяжність** (реалістичність)
- R- актуальність** (значиме для дитини)
- T- визначеність у часі** (за який час)

Давайте проаналізуємо

Приклад 1.

*"До закінчення навчального року
Сашко вивчить кольори"*

Приклад 2.

*"До червня 2014 року Сашко знатиме
2 кольори: червоний, жовтий;
знаходитиме їх з-поміж інших,
показуватиме".*

Завдання – необхідні проміжні кроки на шляху до окресленої цілі

До червня 2014 року Сашко:

1. Виділяє (показує ручкою) червоний колір на прохання дорослого “Покажи червоний”
2. Знаходить (показує) предмети червоного кольору на прохання дорослого “Червоний листочок”, “Червона машинка” і т.ін.
3. Знаходить червоний колір з двох запропонованих і показує його.
4. Знаходить червоний з-поміж інших.

План роботи над ІПР

4. **навчання** за індивідуальною програмою розвитку. Моніторинг ефективності, внесення коректив.

Практична работа

1. Розгляньте висновок ПМПК
2. Визначте склад шкільної команди для розроблення Індивідуальної програми розвитку дитини
3. Проаналізуйте, яких додаткових послуг потребує дитина
4. Визначте адаптації та модифікації
5. Встановіть, яку частину Індивідуальної програми розвитку необхідно розробити

Робота в групах

6. Порівняйте навчальний план для 1-го класу загальноосвітньої школи та спеціальної школи. Визначте відмінності
7. Розробіть навчальний план для дитини

Робота в групах

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!